

[Per Federspiel.]

drøftelse af dette spørgsmål og lod antyde, at det var et spørgsmål, der måtte betragtes som stillet i utide. Nu har situationen ændret sig; på en række områder er dette associationsspørgsmål kommet i forgrunden. Selve associationsbegrebet er altså opstået inden for EFTA, og vi ser det nu udvikle sig i forholdet til Finland.

Jeg vil gerne spørge, om den seneste tids udvikling har kunnet give den høje regering anledning til nye overvejelser af dette associationsspørgsmål. Der er jo i de allerseneste dage fremkommet meddelelse om, at den britiske regering formentlig overvejer at tilslutte sig de seks landes atomunion og muligvis også kul- og stålorganisationen. Jeg ved ikke, hvor meget der ligger i disse meddelelser. De er vel ikke officielt bekræftet, men de er kommet fra så mange sider, at det ville være urimeligt at tro, at det er forlydender, man skal afvise. Dette ville jo betyde en fuldstændig revolution i det vigtigste af EFTA-medlemmernes politiske indstilling til de europæiske integrationsspørgsmål. Det vil med andre ord sige, at man ikke længere nærer den betænkelighed, man tidligere har næret ved at gå ind i organisationer, der har såkaldt overstatlig myndighed. Den højtærede minister var selv i anden forbindelse inde på risikoen for, at de europæiske forhandlinger i den nye 21 mands gruppe i Paris kunne blive hæmmet af et eventuelt amerikansk eller canadisk veto. Det er den anden side af billedet: vanskeligheden ved på den ene side at forene interesserne under en flertalsbeslutning i en overstatlig myndighed og på den anden side ved at opnå resultater, hvor et veto kan hindre udviklingen.

Jeg vil tro, at når den engelske regering er nået så langt som til at overveje disse spørgsmål, er det ud fra den realistiske bedømmelse, at der i virkeligheden ikke er så forfærdelig stor forskel mellem de to systemer. For hvad er det, der sker inden for de kontinentale organisationer, hvor man har overstatlige myndigheder? Vi har i den seneste tid kunnet iagttage konkurrencen mellem den europæiske kommission og ministerrådet, hvor det viser sig, at ingen forsøger at forcere den overstatlige myndighed igennem; man forhandler sig til rette og når resultater. Vi har selv inden for andre

organisationer — jeg minder om optagelsen af Grækenland og Tyrkiet i NATO i sin tid i Ottawa — haft mulighed for at udøve et veto; vi udøvede det ikke, man forhandlede sig til rette. I virkeligheden sker der inden for de to organisationsformer blandt lande, der dog arbejder ud fra de samme politiske traditioner og med de samme politiske systemer, så nogenlunde det samme, hvad enten man kalder myndigheden overstatlig eller taler om et regeringssamarbejde.

Jeg vil som sagt gerne spørge den højtærede minister, om der i denne seneste udvikling er anledning til nye overvejelser af det associationsspørgsmål, som jeg rejste under debatten om EFTA-konventionen. Jeg nævner det yderligere, fordi vi fra tid til anden får oplysninger om, at der inden for Den vesteuropæiske Union, som Danmark jo ikke er tilsluttet, finder forhandlinger sted mellem den britiske regering og de seks landes regeringer. Det kan vi vanskeligt indvende noget imod, men jeg vil spørge den høje regering, om man fra dansk side holder sig orienteret om disse forhandlinger, der jo meget vel kunne bringe overraskelser ved på et helt andet område, hvor vi ingen indflydelse har, at stille os over for fuldbyrdede kendsgerninger.

I den nye organisation, der er ved at afløse OEEC, og som jo ganske åbenbart på en række områder kommer til at adskille sig fra OEEC, må man regne med, at den oversøiske indflydelse, hensynet til Canadas og De Forenede Staters interesser også for de europæiske forhold, vil komme til at spille en rolle. Det er mit indtryk, at denne organisation vil vise sig mindre handlekraftig end OEEC, ikke mindst på det handelspolitiske område.

I den foreløbige betænkning, som de fire vise mænd udsendte i april måned, og som jo danner grundlag for de forhandlinger i Paris, som den højtærede udenrigsminister nu skal lede, indtager det handelspolitiske felt i det nye samarbejde en ganske ejendommelig stilling. Det siges i betænkningen, at OEECs formål på det handelspolitiske område stort set er opfyldt, og jeg forstod, at det ærede medlem hr. Per Hækkerup sluttede sig til denne opfattelse. Men det er en noget dristig påstand. Man må dog erindre, at det var inden for OEEC, at frihandelsforhandlingerne i 1958 brød sammen